

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi liikennejärjestelmän digitaalisista tietopalveluista ja siihen liittyviksi laeiksi

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi liikennejärjestelmän digitaalisista tietopalveluista ja siihen liittyviksi laeiksi (HE 105/2025 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Liikenne- ja viestintävaliokunta (LiVM 15/2025 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

liikennejärjestelmän digitaalisista tietopalveluista

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Tässä laissa säädetään liikennejärjestelmää koskevan tiedon vaihtoa palvelevan kansallisen yhteyspisteen ja liikennejärjestelmän perustietopalvelun järjestämisestä.

Tällä lailla pannaan täytäntöön tieliikenteen älykkäiden liikennejärjestelmien käyttöönoton sekä tieliikenteen ja muiden liikennemuotojen rajapintojen puitteista annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/40/EU, jäljempänä *ITS-direktiivi*. Lisäksi lailla täydennetään ja täsmennetään Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2010/40/EU täydentämisestä tosiaikaisia liikennetietoja koskevien EU:n laajuisten palvelujen tarjoamisen osalta annettua komission delegoitua asetusta (EU) 2022/670, jäljempänä *RTTI-asetus*, Euroopan parlamentin ja

Eduskunnan vastaus EV 99/2025 vp

neuvoston direktiivin 2010/40/EU täydentämisestä EU:n laajuisten multimodaalisten matkatietopalvelujen tarjoamisen osalta annettua komission delegoitua asetusta (EU) 2017/1926, jäljempänä *MMTIS-asetus* sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2010/40/EU täydentämisestä datan ja menettelyjen osalta, joiden avulla mahdollisuuksien mukaan tarjotaan liikenneturvallisuuteen liittyviä yleisiä vähimmäisliikennetietoja ilmaiseksi käyttäjille annettua komission delegoitua asetusta (EU) 886/2013, jäljempänä *SRTI-asetus*.

2 §

Soveltamisalan rajaukset

Tätä lakia ei sovelleta yksityisteihin lukuun ottamatta 16 §:n 2 momentissa säädettyä.

Tätä lakia ei sovelleta toimintaan eikä palveluihin, joita tarjotaan maanpuolustuksen, kansallisen turvallisuuden tai yleisen järjestyksen ja turvallisuuden takaamiseksi, rikosten ennalta estämiseksi, rikosten tutkimiseksi ja syytteen saattamiseksi.

3 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *liikennejärjestelmällä* kaikki liikennemuodot kattavasta henkilö- ja tavaraliikenteestä, niitä palvelevista liikenneverkoista, viestintäyhteyksistä ja tiedosta sekä liikenteen palveluista annettussa laissa (320/2017) tarkoitetuista palveluista, liikennevälineistä ja liikennettä ohjaavista järjestelmistä muodostuvaa kokonaisuutta;

2) *ITS-järjestelmillä* järjestelmiä, joissa sovelletaan tieto- ja viestintäteknologiaa tieliikenteen alalla;

3) *ITS-sovelluksella* toiminnallista laitetta tai ohjelmistoa, jolla ITS-järjestelmää käytetään;

4) *ITS-palvelulla* palvelua, jonka tavoitteena on parantaa liikenneturvallisuutta, liikenteen sujuvuutta ja tehokkuutta, kestävää liikkumista tai liikkumismukavuutta tai tukea kuljetus- ja matkatoimintoja ITS-järjestelmien ja ITS-sovellusten avulla;

5) *määrityksellä* sitovaa säännöstä tai määräystä, joka sisältää vaatimuksia tai muita sääntöjä;

6) *kansallisella yhteyspisteellä* digitaalista palvelua, jonka kautta data ja sitä vastaava metadata asetetaan datan käyttäjien saataville niiden uudelleenkäyttöä varten, tai jossa datan lähteet ja metadata asetetaan datan käyttäjien saataville niiden uudelleenkäyttöä varten;

7) *tiedatalla* dataa maanteiden infrastruktuurin ominaisuuksista;

8) *liikennedatalla* aiempaa ja tosiaikaista dataa tieliikenteen ominaisuuksista;

9) *matkadatalla* dataa, jota tarvitaan multimodaalisten matkatietojen tarjoamiseksi ennen matkaa ja sen aikana;

10) *metadatatalla* datan jäsenneltyä sisältökuvausta, joka helpottaa datan hakemista ja käyttämistä;

11) *ohjelmointirajapinnalla* sähköisen tiedonvaihdon mahdollistavaa tiedonsiirtoratkaisua kahden tai useamman tietojärjestelmän välillä;

12) *datan saatavuudella* datan olemassaoloa koneluettavassa digitaalisessa muodossa;

13) *datan käytettävyydellä* mahdollisuutta pyytää ja saada dataa koneluettavassa digitaalisessa muodossa;

Eduskunnan vastaus EV 99/2025 vp

14) *taustalla olevilla tiedoilla* tietoja, jotka ovat merkityksellisiä tienkäyttäjien ja ITS-sovel-luksia ja -palveluita käyttävien luonnollisten ja oikeushenkilöiden (*ITS-käyttäjä*) informoimis-es-sa;

15) *datan haltijalla* toimijaa, jolla on oikeus myöntää pääsy valvonnassaan olevaan dataan tai jakaa sitä Euroopan unionin tai kansallisen lainsäädännön mukaisesti;

16) *liityntäpisteellä* ennalta määriteltä paikkaa, jossa matkustajat voivat nousta säännöllisen tai kysyntäohjauksisen liikenteen liikennevälineeseen tai poistua siitä,

17) *yhteentoimivuudella* järjestelmien ja niiden osana toimivien liiketoimintaprosessien kykyä datanvaihtoon sekä tiedon ja tietämyksen jakamiseen ITS-palvelujen jatkuvuuden mahdollista-miseksi;

18) *yhteensopivuudella* laitteen tai järjestelmän yleistä kykyä toimia toisen laitteen tai järjes-telmän kanssa ilman muutoksia;

19) *tieviranomaisella* Väylävirastoa sekä elinvoimakeskuksia;

20) *tienpitäjällä* Väylävirastoa ja kuntia;

21) *liikenteellisesti merkittäväällä kunnalla* Helsinkiä, Turkuu, Tamperetta, Oulua, Lahtea, Kuopiota, Jyväskylää, Espoota, Vantaata ja Kauniaista;

22) *tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajalla* tieliikenteen ohjausta, hallintaa ja var-mistusta tarjoavaa palveluntarjoajaa; palvelulle on ominaista, että se toimii vuorovaikutuksessa liikenteen kanssa ja reagoi muuttuviin liikennetilanteisiin.

4 §

Tietosuoja

Dataa, joka sisältää henkilötietoja, saa käsitellä siltä osin kuin se on tarpeen kansallisen yhteys-pisteen ja liikennejärjestelmän perustietopalvelun järjestämiseksi ja niiden tarjoamien palvelui-den toteuttamiseksi.

Jos teknisesti ja tietojenkäsittelyn tarkoitus huomioiden on mahdollista, henkilötietojen käsit-telyssä on hyödynnettävä anonymisointia. Pseudonymisointia on hyödynnettävä, jos anony-misointi ei ole mahdollista, mutta pseudonymisointi on teknisesti ja tietojenkäsittelyn tarkoitus huomioiden mahdollista.

5 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

ITS-järjestelmien ylläpitäjien velvollisuudesta huolehtia käyttämiinsä viestintäverkkoihin ja tietojärjestelmiin kohdistuvien riskien hallinnasta ja poikkeamien ilmoittamisesta säädetään kyberturvallisuuslaissa (124/2025).

Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974) ja tuotevastuusta tuotevastuulaissa (694/1990).

Eduskunnan vastaus EV 99/2025 vp

6 §

Lainkäyttövalta ja alueellisuus

Tätä lakia sovelletaan toimijaan, jolla on toimipaikka Suomessa tai joka on muutoin Suomen oikeudenkäytön piirissä. Lisäksi lakia sovelletaan datan haltijaan, jolla on hallussaan Suomen alueeseen liittyvää tai Suomen alueella tarjottavia palveluja koskevaa dataa.

7 §

Noudatettavat periaatteet

ITS-direktiivin 2 artiklassa ja direktiivin liitteessä I tarkoitettuja ensisijaisia aloja sekä 3 artiklassa tarkoitettuja ensisijaisia toimia koskevia Euroopan komission ITS-direktiivin 6 artiklan nojalla antamia määräyksiä sovellettaessa noudatetaan ITS-direktiivin liitteessä II säädettyjä periaatteita.

Julkisten ja yksityisten ITS-järjestelmien ylläpitäjien sekä ITS-sovellusten ja -palveluiden tarjoajien on tarjotessaan liikenneturvallisuutta ja liikenteen tehokkuutta sekä kestävyyttä parantavia ITS-sovelluksia ja -palveluita niitä käyttäville ITS-käyttäjille kiinnitettävä erityistä huomiota jalankulkijoiden, pyöräilijöiden tai vammaisten ja liikuntarajoitteisten sekä muiden suojattomien tienkäyttäjien tarpeisiin sekä edistettävä toiminnallaan ITS-järjestelmien, ITS-sovellusten ja ITS-palveluiden yhteentoimivuutta ja yhteensopivuutta.

2 luku

Datan saatavuus ja käytettävyys

8 §

Kansallinen yhteyspiste

Kansallisen yhteyspisteen järjestämisestä ja ylläpidosta vastaa Liikenteenohjausyhtiö Fintraffic Oy. Kansallisen yhteyspiste toimii tiedonvaihdon alustana datan haltijoiden ja datan käyttäjien välillä.

9 §

Tie- ja liikennedatan saatavuudesta huolehtiminen

Tieviranomaisen, tienpitäjän ja tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan on pyrittävä huolehtimaan hallinnassaan olevan, RTTI-asetuksessa tarkoitetun infrastruktuuria koskevan datan, sääntöjä ja rajoituksia koskevan datan, verkon tilaa koskevan datan ja verkon tosiaikaista käyttöä koskevan datan saatavuudesta koneluettavassa muodossa.

Tieviranomaisen, tienpitäjänä toimivan liikenteellisesti merkittävän kunnan ja tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan on huolehdittava siitä, että jos taustalla olevat tiedot ovat ole-

Eduskunnan vastaus EV 99/2025 vp

massa, kunkin datatyyppin dataa on saatavilla ITS-direktiivin III liitteessä tarkoitetun maantieteellisen alueen osalta ja siinä säädetyssä aikataulussa. Liikenteellisesti merkittävän kunnan osalta velvollisuus koskee katuja, joilla keskimääräinen päivittäinen liikenne on vuositasolla yli 7 000 ajoneuvoa, lukuun ottamatta ITS-direktiivin liitteessä III tarkoitettuja datatyyppisiä yksisuuntaiset kadut ja tavarankuljetusmääräykset. Viranomaisen velvollisuudesta huolehtia tietoaineiston saattamisesta koneluettavaan muotoon säädetään lisäksi julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain (906/2019) 19 §:ssä.

10 §

Tie- ja liikennedatan käytettävyys

Tieviranomaisella, tienpitäjällä, tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajalla, ajoneuvon tuottaman datan haltijalla ja muun RTTI-asetuksessa tarkoitettulla palveluntarjoajalla on oltava käytössä ohjelmointirajapinta, jonka kautta niiden keräämä, RTTI-asetuksen liitteessä tarkoitettu infrastruktuuria koskeva data, sääntöjä ja rajoituksia koskeva data, verkon tilaa koskeva data ja verkon tosiaikaista käyttöä koskeva data on datan käyttäjien käytettävissä RTTI-asetuksessa tarkoitettulla tavalla.

Viranomaisen ja julkista hallintotehtävää hoitavan yksityisen henkilön tai yhteisön sekä muun kuin viranomaisena toimivan julkisoikeudellisen yhteisön 1 momentissa tarkoitettun datan uudelleenkäyttö on maksutonta.

11 §

Matkadatan saatavuudesta huolehtiminen

Datan haltijan on pyrittävä huolehtimaan hallinnassaan olevan, MMTIS-asetuksen liitteessä tarkoitetun staattisen, aiemman ja havaintoihin perustuvan sekä dynaamisen matka- ja liikennedatan saatavuudesta koneluettavassa muodossa.

Liityntäpisteitä koskevan datan haltijan on huolehdittava siitä, että jos taustalla olevat tiedot ovat olemassa, ITS-direktiivin III liitteen 4 kohdassa tarkoitettut tiedot liityntäpisteiden sijainnista sekä liityntäpisteiden ja vaihtopaikkojen kulkuväylien esteettömyydestä ovat saatavilla mainitussa kohdassa tarkoitetun maantieteellisen alueen osalta ja siinä säädetyssä aikataulussa. Viranomaisen velvollisuudesta huolehtia tietoaineiston saattamisesta koneluettavaan muotoon säädetään lisäksi julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain 19 §:ssä.

Rautatieaseman asemanhaltijan tai muun asemaan liittyvän datan haltijan on lisäksi huolehdittava siitä, että asemien osalta saatavilla on vammaisten ja liikkumisesteisten henkilöiden esteettömyyden pääsyä Euroopan unionin rautatiejärjestelmään koskevista yhteentoimivuuden teknisistä eritelmistä annetussa komission asetuksessa (EU) N:o 1300/2014 tarkoitettua esteettömyyttä koskevat tiedot.

Liikenteenohjausyhtiö Fintraffic Oy:n on luotava järjestelmä, jolla liityntäpisteille annetaan yksilöivät tunnisteet. Edellä 2 ja 3 momentissa tarkoitettun datan haltijan on käytettävä näitä tunnisteita asettaessaan liityntäpisteitä koskevaa dataa saataville.

Eduskunnan vastaus EV 99/2025 vp

12 §

Matkadatan käytettävyys

Datan haltijalla on oltava käytössä ohjelmointirajapinta, jonka kautta MMTIS-asetuksen liitteessä tarkoitettu staattinen, aiempi ja havaintoihin perustuva sekä dynaaminen matka- ja liikennedata on datan käyttäjien käytettävissä MMTIS-asetuksessa tarkoitettulla tavalla. Asetuksen liitteen kohdassa 2.3 tarkoitettun tiedon ajoneuvon varausasteesta ei tarvitse olla käytettävissä. Myös 11 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettun esteettömyyttä koskevan tiedon on oltava käytettävissä ohjelmointirajapinnan kautta.

Viranomaisen ja julkista hallintotehtävää hoitavan yksityisen henkilön tai yhteisön taikka muun kuin viranomaisena toimivan julkisoikeudellisen yhteisön 1 momentissa tarkoitettun datan uudelleenkäyttö on maksutonta.

13 §

Liikenneturvallisuuteen liittyvä data

Maantieverkon tienpitäjän ja tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan on pyrittävä huolehtimaan hallinnassaan olevan SRTI-asetuksen 3 artiklassa tarkoitettun datan saatavuudesta koneluettavassa muodossa.

Maantieverkon tienpitäjällä, tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajalla ja SRTI-asetuksessa tarkoitettulla muulla palveluntarjoajalla on oltava käytössä ohjelmointirajapinta, jonka kautta SRTI-asetuksen 3 artiklassa tarkoitettu data on datan käyttäjien saatavilla uudelleenkäyttöä varten SRTI-asetuksessa tarkoitettulla tavalla.

Viranomaisen ja julkista hallintotehtävää hoitavan yksityisen henkilön tai yhteisön taikka muun kuin viranomaisena toimivan julkisoikeudellisen yhteisön 1 momentissa tarkoitettun datan uudelleenkäyttö on maksutonta.

14 §

Tietojen toimittaminen kansalliseen yhteyspisteeseen

Edellä 10, 12 ja 13 §:ssä tarkoitettujen toimijoiden on toimitettava ohjelmointirajapinnan ja sen käyttämiseksi tarvittavan muun tietoaaineiston verkko-osoite tai -osoitteet sekä muu metadata kansalliselle yhteyspisteelle. Ohjelmointirajapinnan verkko-osoitteessa tai -osoitteissa sekä metadatatassa mahdollisesti tapahtuvista muutoksista ja päivityksistä on toimitettava viipymättä tieto kansalliselle yhteyspisteelle.

Liikenteenohjausyhtiö Fintraffic Oy:n on tarjottava palvelu, jonka avulla 10, 12 ja 13 §:ssä tarkoitettut tiedot voidaan toimittaa kansalliselle yhteyspisteelle vaihtoehtoisella tavalla sekä annettava ohjausta ja neuvontaa tietojen toimittamiseksi.

Vaihtoehtoisten polttoaineiden infrastruktuurin käyttöönotosta ja direktiivin 2014/94/EU kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2023/1804 20 artiklassa tarkoitettun vaihtoehtoisten polttoaineiden yleisesti saatavilla olevan lataus- ja tankkauspuoleen ylläpitäjän tai, näiden välisten järjestelyjen mukaisesti, kyseisen puoleen omistajan on ilmoitettava ohjelmointirajapinnan ja rajapinnan käyttämiseksi tarvittavan muun tietoaaineiston verkko-

Eduskunnan vastaus EV 99/2025 vp

osoite tai -osoitteet sekä muu metadata kansalliselle yhteyspisteelle. Ohjelmointirajapinnan verkko-osoitteessa tai -osoitteissa sekä metadatatassa mahdollisesti tapahtuvista muutoksista ja päivityksistä on toimitettava viipymättä tieto kansalliselle yhteyspisteelle.

15 §

Hakupalvelu

Liikenteenohjausyhtiö Fintraffic Oy:n on tarjottava datan käyttäjille hakupalvelu, jolla voi tehdä hakuja kansalliseen yhteyspisteeseen toimitetusta metadatatassa.

3 luku

Liikennejärjestelmän perustietopalvelu

16 §

Liikennejärjestelmän perustietopalvelun tiedot

Liikennejärjestelmän perustietopalvelun järjestämisestä vastaa Liikenteenohjausyhtiö Fintraffic Oy. Perustietopalvelussa muodostetaan laajasti hyödynnettävää liikennejärjestelmään liittyvää tietoa yhdistämällä tie-, liikenne- ja matkadataa sekä tieliikenteen turvallisuuteen liittyvää dataa.

Liikenteenohjausyhtiö Fintraffic Oy tuottaa perustietopalvelua käsittelemällä kansallisen yhteyspisteen kautta vapaasti käytettäväksi toimitettua dataa ja tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoamisen yhteydessä tuotettua tai saatua dataa. Lisäksi Maanmittauslaitos toimittaa tietopalveluun hallussaan olevat, paikkatietoinfrastruktuurista annetussa laissa (421/2009) tarkoitetut liikenneverkkoja koskevat tiedot ohjelmointirajapinnan kautta. Yksitystien tienpitäjän velvollisuudesta toimittaa tietopalveluun hoitamaansa yksityistä tietä koskevat tiedot säädetään yksityistielain (560/2018) 50 §:ssä. Yksitystien tienpitäjä voi toimittaa perustietopalveluun myös muita hoitamaansa yksityistietä koskevia tietoja.

Liikenteenohjausyhtiö Fintraffic Oy:n on pyrittävä huolehtimaan siitä, että liikennejärjestelmän perustietopalvelusta tarjottavat tiedot ovat mahdollisimman laadukkaita ja keskenään yhteismitallisia. Lisäksi Liikenteenohjausyhtiö Fintraffic Oy muodostaa koostetun tiedon palveluja seuraavista tiedoista:

- 1) tie- ja katuverkkoa koskevat tiedot;
- 2) tieliikenneverkon käyttöä ja tilaa koskevat tiedot;
- 3) liikkumispalveluiden tarjoamista ja käyttöä koskevat tiedot;
- 4) liityntäpisteitä koskevat tiedot;
- 5) lataus- ja tankkauspaikkoja koskevat tiedot.

Eduskunnan vastaus EV 99/2025 vp

17 §

Tietojen luovuttaminen

Liikenteenohjausyhtiö Fintraffic Oy luovuttaa tietoja perustietopalvelusta maksutta ohjelmointirajapinnan kautta tai muutoin sähköisesti.

Liikenteenohjausyhtiö Fintraffic Oy:lla on muita kuin tässä laissa säädettyjä palveluita tarjotessaan oikeus koostaa ja yhdistellä 16 §:ssä tarkoitettuja tietoja maksullisten lisäarvopalvelujen tarjoamiseksi.

18 §

Muut tietopalvelut

Liikenteenohjausyhtiö Fintraffic Oy ylläpitää mahdollisimman kattavaa liikenneväylien liikennetilanteen seurantaan koko Suomen osalta (*liikenteen kokonaistilannekuva*). Liikenteen kokonaistilannekuva saatetaan tarvittavilta osin suoraan loppukäyttäjien saataville digitaalisten loppukäyttäjäpalveluiden kautta.

Liikenteenohjausyhtiö Fintraffic Oy tuottaa ITS-direktiivin liitteessä IV tarkoitettua liikenneturvallisuuteen liittyvää yleistä vähimmäistason liikennetietopalvelua. Tietopalvelu on toteutettava ITS-direktiivin liitteessä IV tarkoitettun maantieteellisen alueen osalta ja siinä säädettyssä aikataulussa.

19 §

Yhteistyön tekeminen

Liikenteenohjausyhtiö Fintraffic Oy:n tehtävänä on koordinoida liikenteen digitaalisen toimintaympäristön kehittämiseen tarkoitettun yhteistyöverkoston toimintaa. Yhteistyössä kehitetään liikennejärjestelmää koskevan tiedon laatua, laaditaan tarvittavia yhteisiä tiedonvaihtoa koskevia käytänteitä sekä muutoin edistetään tiedonvaihdon yhteentoimivuuden ja yhteensopivuuden edellytyksiä.

Liikenteenohjausyhtiö Fintraffic Oy:n tehtävänä on osallistua sellaisten Euroopan unionin tukemien koordinoitiverkostojen yhteistyöhön, joiden avulla pyritään kehittämään Euroopan komission hyväksymien määräysten operatiivista täytäntöönpanoa, datanvaihtoa koskevia yhteisiä edellytyksiä, suojattua pääsyä ja yhteisiä koulutus- ja tiedotustoimia. Määritysten operatiivista täytäntöönpanoa edistetään eurooppalaisesta standardoinnista, neuvoston direktiivien 89/686/ETY ja 93/15/ETY sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 94/9/EY, 94/25/EY, 95/16/EY, 97/23/EY, 98/34/EY, 2004/22/EY, 2007/23/EY, 2009/23/EY ja 2009/105/EY muuttamisesta ja neuvoston päätöksen 87/95/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen N:o 1673/2006/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1025/2012 2 artiklan 1 alakohdassa tarkoitettujen standardien sekä yhdenmukaistettujen profiilien, yhteisten määritelmien, yhteisen metadatan, yhteisten laatuvaatimusten sekä kansallisten yhteyspisteiden sellaisten mallikuvausten yhteentoimivuuden ja yhteensopivuuden avulla, joissa määritellään tietyn järjestelmän rakenne, käyttäytyminen ja sen yhdistyminen toimintaympäristöön (*arkkitehtuuri*).

Eduskunnan vastaus EV 99/2025 vp

20 §

Tietojen oikeellisuus

Liikenteenohjausyhtiö Fintraffic Oy:llä on oltava menettelyt, joiden avulla tiedon hyödyntäjät voivat tehokkaasti ilmoittaa mahdollisista virheellisyyksistä tiedoissa. Liikenteenohjausyhtiö Fintraffic Oy:n on ilmoitettava tietoonsa tulleista virheellisyyksistä mahdollisimman nopeasti datan haltijalle niiden korjaamista varten.

Liikenteenohjausyhtiö Fintraffic Oy ei vastaa muiden toimijoiden perustietopalvelun kautta saatavilla olevien tietojen puutteellisuuksista tai virheistä mahdollisesti aiheutuvista vahingoista.

21 §

Rautatieasemien esteettömyyttä koskevien tietojen toimittaminen

Liikenteenohjausyhtiö Fintraffic Oy vastaa rautatieasemien esteettömyyttä koskevien tietojen toimittamisesta Euroopan rautatieviraston esteettömyystietokantaan.

4 luku

Viranomaistehtävät ja seuraamukset

22 §

Vaatimustenmukaisuuden arviointi

Liikenne- ja viestintäviraston on arvioitava ja tarkistettava, täyttävätkö ITS-direktiivin 2 artiklassa tarkoitettuja ensisijaisilla aloilla toimivat ja 3 artiklassa tarkoitettuja ensisijaisia toimia toteuttavat toimijat direktiivissä ja sen nojalla annetuissa delegoiduissa asetuksissa säädetty vaatimukset.

Liikenne- ja viestintäviraston on tehtävä muiden maiden viranomaisten kanssa yhteistyötä, jossa kehitetään vaatimustenmukaisuuden arvioinnin käytäntöjä ja valvonnan mekanismeja.

23 §

Valvonta

Liikenne- ja viestintävirasto valvoo tämän lain noudattamista. Liikenne- ja viestintävirasto valvoo lisäksi ITS-direktiivin nojalla annettujen Euroopan komission asetusten noudattamista Suomessa.

Eduskunnan vastaus EV 99/2025 vp

24 §

Tiedonsaantioikeus

Liikenne- ja viestintävirastolla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada tämän lain mukaisten tehtävien suorittamiseksi välttämättömät tiedot niiltä, joiden oikeuksista ja velvollisuuksista säädetään tässä laissa sekä niissä Euroopan unionin asetuksissa, joiden täydentämisestä ja täsmentämisestä tässä laissa säädetään.

Tiedot on luovutettava viipymättä, viranomaisen pyytämässä muodossa ja maksutta.

25 §

Valvontapäätös

Liikenne- ja viestintävirasto voi 23 §:n mukaista valvontatehtävää hoitaessaan antaa huomautuksen sille, joka rikkoo tätä lakia, sekä velvoittaa tämän korjaamaan virheensä tai laiminlyöntinsä kohtuullisessa määräajassa. Liikenne- ja viestintävirasto voi antaa huomautuksen myös sille, joka rikkoo ITS-direktiivin nojalla annetussa Euroopan komission asetuksessa säädettyä velvollisuutta toimittaa tietoja kansalliseen yhteyspisteeseen, sekä velvoittaa tämän korjaamaan virheensä tai laiminlyöntinsä kohtuullisessa määräajassa.

26 §

Uhkasakko ja teettämishukka

Edellä 25 §:ssä säädetyn velvoitteen tehosteeksi voidaan asettaa uhkasakko tai uhka siitä, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella.

Uhkasakosta ja teettämishukasta säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990). Teetetävän toimenpiteen kustannukset maksetaan etukäteen valtion varoista ja peritään takaisin laiminlyöjältä. Takaisin perittävät kustannukset ovat suoraan ulosottokelpoisia. Niiden perimisestä säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007).

Toimijalle asetettavan uhkasakon enimmäismäärä on 5 000 euroa kultakin alkavalta viivästyskuukaudelta.

5 luku

Erinäiset säännökset

27 §

Virkavastuu ja asiakirjajulkisuus

Liikenteenohjausyhtiö Fintraffic Oy:n palveluksessa olevaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä.

Eduskunnan vastaus EV 99/2025 vp

Liikenteenohjausyhtiö Fintraffic Oy:n toimintaan sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999) sen suorittaessa tässä laissa tarkoitettuja tehtäviä.

28 §

Tehtävien rahoitus

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää Liikenteenohjausyhtiö Fintraffic Oy:lle rahoitusta tässä laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi valtion talousarvioon otettavan määrärahan rajoissa. Määrärahaan sovelletaan valtionavustuslakia (688/2001).

29 §

Riskiärvion tekeminen

Liikenteenohjausyhtiö Fintraffic Oy arvioi vuosittain liikennejärjestelmän perustietopalvelun tietoihin ja palveluihin mahdollisesti liittyviä riskejä kansalliselle turvallisuudelle. Erityistä huomiota on kiinnitettävä 16 §:n 3 momentissa tarkoitettuihin koostetun tiedon palveluihin.

Liikenteenohjausyhtiö Fintraffic Oy:n on arviota tehdessään tehtävä yhteistyötä poliisi- ja sotilasviranomaisten sekä Rajavartiolaitoksen ja Liikenne- ja viestintäviraston kanssa. Arvio on annettava tiedoksi näille viranomaisille salassapitosäännösten estämättä.

30 §

Datan jakamisen keskeyttäminen, rajoittaminen tai kieltäminen poikkeuksellisissa tilanteissa

Liikenteenohjausyhtiö Fintraffic Oy voi, enintään yhden vuorokauden ajaksi, keskeyttää tietojen luovuttamisen liikennejärjestelmän perustietopalvelusta tai rajoittaa sitä tai keskeyttää liikenteen kokonaistilannekuvan yleisen saatavuuden tai rajoittaa sitä, jos se havaitsee tietoihin kohdistuvia poikkeuksellisia hakuja tai muuta poikkeuksellista tietoliikennettä palveluun tai palvelusta, ja on syytä epäillä tietojen väärinkäyttöä tai kansallisen turvallisuuden tai yleisen järjestyksen ja turvallisuuden vaarantumista. Viranomaisella on kuitenkin oikeus saada ne tiedot, jotka ovat välttämättömiä sille laissa säädetyn tehtävän hoitamiseksi.

Liikenteenohjausyhtiö Fintraffic Oy:n on salassapitosäännösten estämättä välittömästi annettava Liikenne- ja viestintävirastolle tieto keskeytyksestä tai rajoituksesta, siihen johtaneista syistä sekä asian selvittämiseksi tarvittavat tiedot. Liikenne- ja viestintäviraston on otettava toimenpide tarkasteluunsa viipymättä. Liikenne- ja viestintävirasto voi päättää keskeytyksen tai rajoituksen keskeyttämisestä tai, jos keskeytyksen tai rajoituksen tarve kestää kauemmin kuin yhden vuorokauden, sen pidentämisestä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi omasta aloitteestaan tai pelastus-, poliisi- tai sotilasviranomaisen taikka Rajavartiolaitoksen esityksestä tehdyllä päätöksellä kieltää datan ja tietojen luovuttamisen kansallisesta yhteyspisteestä ja liikennejärjestelmän perustietopalvelusta tai rajoittaa sitä, jos se on välttämätöntä maanpuolustuksen, aluevalvonnan, rajaturvallisuuden tai yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseksi.

Edellä 2 ja 3 momentissa tarkoitettu keskeytys, rajoitus tai kieltö voi olla voimassa vain välttämättömän ajan, kuitenkin enintään 14 vuorokautta kerrallaan. Päätös on välittömästi kumotta-

Eduskunnan vastaus EV 99/2025 vp

va, jos sen edellytykset eivät enää täyty. Jos kieltoa tai rajoitusta on tarpeen jatkaa 14 vuorokauden jälkeen, päätöksen siitä tekee valtioneuvosto.

31 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Liikenteenohjausyhtiö Fintraffic Oy:n on laadittava 29 §:ssä tarkoitettu riskiarvio ensimmäistä kertaa siten, että se on valmis viimeistään kolmen kuukauden kuluttua lain voimaantulosta.

Laki

tie- ja katuverkon tietojärjestelmästä annetun lain kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan tie- ja katuverkon tietojärjestelmästä annettu laki (991/2003).

2 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Laki

liikenteen palveluista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan liikenteen palveluista annetun lain (320/2017) 154, 154 a, 154 b, 154 d, 160 ja 188 §, sellaisina kuin ne ovat, 154 § laeissa 1256/2020, 198/2021 ja 150/2025, 154 a § laissa 1087/2023, 154 b ja 154 d § laissa 150/2025, 160 § osaksi laissa 984/2018 ja 188 § laissa 984/2018, sekä

muutetaan 137 §:n 1 momentti, 146 ja 154 c §, 157 §:n 1 momentin 1 kohta, 158 §, 179 §:n 2 momentti ja 188 a §:n otsikko ja 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 137 §:n 1 momentti, 157 §:n 1 momentin 1 kohta ja 158 § laissa 371/2019, 146 § laeissa 579/2018, 984/2018 ja 371/2019, 154 c § ja 188 a §:n otsikko ja 1 momentti laissa 150/2025 ja 179 §:n 2 momentti laissa 299/2021, seuraavasti:

137 §

Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalveluun kuuluvat tehtävät

Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan tehtävänä on ylläpitää tarjoamiensa palveluiden laajuudessa liikenneväylien liikennetilanteen ajantasaista tilannekuvaa sekä onnettomuuksien, vaaratilanteiden ja liikenteen sujuvuuteen vaikuttavien tilanteiden ilmoitus- ja tiedotuspalvelua. Lisäksi tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoaja antaa liikenteeseen liittyviä sää- ja olosuhdetietoja sekä tietoja liikenteen sujuvuudesta ja vilkkaudesta, tienpitoa ja liikennettä palvelevien laitteiden kunnosta ja käytettävyydestä, muista liikenneturvallisuuteen ja liikenteen sujuvuuteen vaikuttavista seikoista sekä muista liikennevälineen turvalliseen kuljettamiseen, ohjaamiseen tai hallintaan liittyvistä seikoista. Tieliikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan on huolehdittava tässä momentissa tarkoitettujen tietojen toimittamisesta liikennejärjestelmän digitaalisista tietopalveluista annetussa laissa (/) tarkoitetulle kansalliselle yhteyspisteelle.

— — — — —

146 §

Tiedon avaaminen liikenteen ohjaus- ja hallintapalveluissa

Liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan on avattava avoimen rajapinnan kautta kone-luettavassa muodossa vapaasti käytettäväksi seuraavat omassa toiminnassaan syntyneet tai vapaasti käytettäväksi saadut ajantasaiset tiedot:

- 1) liikenteen olosuhdetiedot;
- 2) liikennemäärätiedot;
- 3) liikenteen sujuvuustiedot;
- 4) häiriö- ja poikkeustilannetiedot;
- 5) tiedot vaihtuvista rajoituksista;
- 6) tiedot liikennevälineiden sijainnista;
- 7) muut julkisin varoin tuotetut viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) tarkoitettut julkiset tiedot, ellei tiedot luovuttanut viranomainen kiellä niiden avaamista avoimena datana.

Ilmaliikennevirtojen säätelystä säädetään ilmaliikennevirtojen säätelyä koskevista yhteisistä säännöistä annetussa komission asetuksessa (EU) N:o 255/2010. Ilmailun sääpalvelun tarjoajien velvollisuudesta toimittaa säätietoja säädetään ilmaliikenteen hallinta- ja lennonvarmistuspalvelujen sekä muiden ilmaliikenteen hallintaverkon toimintojen palveluntarjoajia koskevista yhteisistä vaatimuksista ja näiden palveluntarjoajien valvonnasta, asetuksen (EY) N:o 482/2008 sekä täytäntöönpanoasetusten (EU) N:o 1034/2011, (EU) N:o 1035/2011 ja (EU) 2016/1377 kumoamisesta ja asetuksen (EU) N:o 677/2011 muuttamisesta annetussa komission täytäntöönpanoasetuksessa (EU) 2017/373.

Liikenteen ohjaus- ja hallintapalvelun tarjoajan on avattava avoimen rajapinnan kautta kone-luettavassa muodossa vapaasti käytettäväksi seuraavat sen omassa toiminnassa syntyneet tai vapaasti käytettäväksi saadut tiedot:

- 1) liikenteen sujuvuuden historiatiedot;
- 2) liikennemäärien historiatiedot;
- 3) olosuhdetietojen historiatiedot;

Eduskunnan vastaus EV 99/2025 vp

4) häiriö- ja poikkeustilannetietojen historiatiedot.

Tietoja ei tarvitse avata siltä osin kuin tiedon avaamisella arvioidaan voivan olla kielteisiä vaikutuksia kansalliselle turvallisuudelle tai yleiselle järjestykselle ja turvallisuudelle taikka siltä osin kuin tiedon avaaminen arvioidaan merkitykseltään vähäiseksi. Avoimen rajapinnan kautta tarjottava pääsy tietoihin ja tietojärjestelmiin ja pääsyn toteuttamiseksi mahdollisesti tarjottavat tukipalvelut, käyttöehdot, ohjelmistot, lisenssit ja muut tarvittavat palvelut on tarjottava oikeudenmukaisin, kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin. Siltä osin kuin tietojen avaaminen perustuu sopimukseen Väyläviraston tai muun viranomaisen kanssa, tiedot on avattava maksutta. Jalostetusta tiedosta voidaan periä maksu liiketaloudellisin perustein. Avattavien tietojen on oltava sellaisessa muodossa, että tiedot eivät ole yhdistettävissä luonnolliseen henkilöön eikä liikesalaisuutta vaaranneta.

Edellä 1 ja 3 momentissa tarkoitettuja tietoja ei tarvitse avata siltä osin kuin tiedot ovat saatavilla liikennejärjestelmän digitaalisista tietopalveluista annetussa laissa tarkoitetulla tavalla.

154 c §

Sähköisten kuljetustietojen tiedonvaihtojärjestelmä

Liikenne- ja viestintävirasto vastaa sähköisistä kuljetustiedoista annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2020/1056 tarkoitetusta kansallisesta tiedonvaihtojärjestelmästä.

Liikenne- ja viestintävirasto voi hankkia tiedonvaihtojärjestelmän sekä siihen liittyvät välittömät tuottamis-, ylläpito- ja kehittämistehtävät Liikenteenohjausyhtiö Fintraffic Oy:ltä. Yhtiön palveluksessa olevaan henkilöön sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan tässä pykälässä tarkoitettuja tehtäviä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa.

157 §

Yhteentoimivuuden edistäminen julkisissa hankinnoissa

Tämän lain 181 ja 182 §:ssä tarkoitettun toimivaltaisen viranomaisen on huolehdittava siitä, että hankittaessa liikkumispalveluja tai niihin liittyviä lippu- ja maksujärjestelmiä tämän lain, hankintalain tai vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain mukaisesti on tarjouspyynnössä, hankintailmoituksessa ja hankintasopimuksessa edellytettävä, että:

1) palveluntarjoaja on kuvannut, miten se on täyttänyt liikennejärjestelmän digitaalisista tietopalveluista annetun lain 12 §:ssä säädetty velvollisuutensa;

158 §

Rajapintojen avaamiseen liittyvät yleiset vaatimukset

Edellä 155 ja 156 §:ssä tarkoitettu avointen rajapintojen kautta tarjottava pääsy tietoihin ja tietojärjestelmiin ja sen toteuttamiseksi mahdollisesti tarvittavat tukipalvelut, käyttöehdot, ohjel-

Eduskunnan vastaus EV 99/2025 vp

mistot, lisenssit ja muut tarvittavat palvelut on tarjottava oikeudenmukaisin, kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.

Edellä 155 ja 156 §:ssä tarkoitettujen rajapintojen avaamiseen velvoitettujen palveluntarjoajien on huolehdittava siitä, että avaaminen voi tapahtua palvelun tietoturvan ja yksityisyyden suojan vaarantumatta. Edellä 156 §:ssä tarkoitetun pääsyyn oikeutetun liikkumis- tai yhdistämispalvelun tarjoajan on huolehdittava oman palvelunsa tietoturvan ja tietosuojan tasosta niin, että puolesta-asiointi voi tapahtua näitä vaarantamatta.

179 §

Liikenne- ja viestintäviraston seuranta- ja yhteensovittamistehtävät

Henkilöliikenteen liikkumispalvelun tarjoajalla on velvollisuus liikesalaisuuden estämättä toimittaa määräajoin tarjoamiensa tai välittämiensä palvelujen tarjontaa ja toteutunutta kysyntää koskevat tiedot alueellisesti ja ajallisesti luokiteltuna Liikenne- ja viestintävirastolle 1 momentissa tarkoitettujen tehtävien hoitamiseksi sekä tilastointia ja tutkimusta varten. Henkilöliikenteen kuljetuspalvelun tarjoajan on lisäksi ilmoitettava säännöllisesti tarjottavan palvelun aloittamisesta, lopettamisesta ja olennaisista muutoksista Liikenne- ja viestintävirastolle viimeistään 60 päivää ennen suunnitelman toteuttamista siltä osin kuin tiedot eivät ole saatavilla liikennejärjestelmän digitaalisista tietopalveluista annetun lain 8 §:ssä tarkoitettusta kansallisesta yhteyspisteestä. Tiedot on toimitettava maksutta.

188 a §

Vaihtoehtoisten polttoaineiden jakeluinfrastruktuuria koskevassa asetuksessa tarkoitettu tunnisterekisteriorganisaatio

Liikenne- ja viestintävirasto on vaihtoehtoisten polttoaineiden infrastruktuurin käyttöönotosta ja direktiivin 2014/94/EU kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2023/1804 20 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu tunnisterekisteriorganisaatio, joka myöntää ja hallinnoi yksilöllisiä tunnistekoodeja, joiden avulla voidaan tunnistaa ainakin latauspisteiden ylläpitäjät ja liikkumispalvelun tarjoajat.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Laki

tieliikennelain 71 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tieliikennelain (729/2018) 71 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 360/2020, seuraavasti:

71 §

Liikenteenohjauslaitteen asettaminen

Edellä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua liikenteenohjauslaitteen asettamisesta maantielle on toimitettava tieto Väylävirastolle. Väylävirasto voi antaa tarkempia määräyksiä toimitettavan tiedon sisällöstä ja välittämistavasta.

Tämä laki tulee voimaan _____
päivänä _____ kuuta 20 ____.

Laki

yksityistielain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yksityistielain (560/2018) 50 §:n 1 ja 2 momentti, 83 §:n 2 momentti sekä 84 §, sellaisena kuin niistä on 83 §:n 2 momentti laissa 1503/2019, seuraavasti:

50 §

Yksityistietä koskeva tieto

Tiekunnan toimielimen on huolehdittava, että tiekunnasta on 89 §:n mukaiset ajantasaiset tiedot mainitussa pykälässä tarkoitetussa yksityistierekisterissä ja että 56 §:n 3 momentin 9 kohdassa tarkoitettuja painorajoituksia ja 29 §:n 1 momentissa tarkoitettua tien käytön kieltämistä tai rajoittamista koskevat ajantasaiset tiedot ovat yksityistien osalta saatavilla liikennejärjestelmän digitaalisista tietopalveluista annetussa laissa (/) tarkoitetun kansallisen yhteyspisteen kautta.

Jos tiekuntaa ei ole perustettu, on tieosakkaiden yhdessä varmistettava, että 56 §:n 3 momentin 9 kohdassa tarkoitettuja painorajoituksia ja 29 §:n 1 momentissa tarkoitettua tien käytön kieltä-

Eduskunnan vastaus EV 99/2025 vp

mistä tai rajoittamista koskevat ajantasaiset tiedot ovat yksityistien osalta saatavilla kansallisen yhteyspisteen kautta.

83 §

Valtionavustus

Edellytyksenä 1 momentin 1 kohdan mukaisen avustuksen myöntämiselle on, että 50 §:n 1 ja 2 momentissa säädetty edellytykset täyttyvät.

84 §

Kunnan avustus

Kunta päättää sen varoista yksityistien tienpitoon myönnettävistä avustuksista, avustuksen ehdoista ja käytön valvonnasta samoin kuin tien tekemisen tai kunnossapidon ottamisesta kokonaan tai osaksi kunnan suoritettavaksi. Edellytyksenä avustuksen myöntämiselle tienpitoon on, että tietä koskevien asioiden hoitamista varten on perustettu tiekunta, ja että 50 §:n 1 ja 2 momentissa säädetty edellytykset täyttyvät.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

Laki

kyberturvallisuuslain liitteen I muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kyberturvallisuuslain (124/2025) liitteen I kohdan 4 alakohta b seuraavasti:

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 ____.

Eduskunnan vastaus EV 99/2025 vp

Liite I

Toimijat, jotka harjoittavat seuraavaa toimintaa tai ovat seuraavaa toimijatyyppejä:

4. Tieliikenne:

b) Liikennejärjestelmän digitaalisista tietopalveluista annetun lain (/) 3 §:n 2 kohdassa tarkoitettujen ITS-järjestelmien ylläpitäjät

Helsingissä 21.10.2025

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri